

LAHTI-VESIVEHMAAN LENTOKENTTÄALUEEN LIIKENNESELVITYS

ASIKKALAN KUNTA

8/6/2020

Työn tilaaja

Asikkalan kunta

Ohjausryhmä

Asikkalan kunta / Heikki Manninen ja Tuula Vuorinen

Laatija

Ramboll Finland Oy / Jukka Räsänen

Kannen kuva

Maantie 313 Urajärventie lentokentän kohdalla

Suoritusajankohta

Työ on suoritettu ajalla huhtikuu 2020 – kesäkuu 2020

Päiväys

8.6.2020

1. JOHDANTO

Lahti-Vesivehmaan lentokenttä sijaitsee Asikkalan kunnassa Vesivehmaan kylässä. Virallisesti kyseessä on ns. valvoton lentopaikka. Kentällä on keskeinen sijainti hyvien liikenneyhteyksien päässä seututien 313 eli Urajärventien varrella. Urajärventietä pääsee lännessä valtatielle 24 Vääksyn kohdalla tai maantien 3131 kautta Paimelan kohdalla ja idässä valtatielle 5 Vierumäen kohdalla. Lentokenttä palvelee Päijät-Hämeen aluetta ja se on alueen ilmailun keskus, jossa on käytännössä kaikki ilmailulajit edustettuina. Kenttä toimii tukikohtana myös laajalle ilmailun koulutukselle. Lentokentällä toimii useita ilmailu- tai yritystoimintaa harjoittavia organisaatioita (kuva 1). Lentopaikkaa ylläpitää ja kehittää Päijät-Hämeen lentokenttäsäätiö. Maapohjan omistaa Asikkalan kunta. Lentokentän välittömässä yhteydessä toimivat jokamiesluokan autorata, motocrossrata sekä ampumarata.

Voimassa olevan Lahti-Vesivehmaan strategian painopisteenä on lentokentän toiminnoille tärkeän infrastruktuurin toimivuus ja parantaminen, sekä ilmailuun liittyvän ammattimaisen ja uusien työpaikkoja luovan toiminnan lisääminen harrastetoiminnan rinnalle. Asikkalan kunta on käynnistänyt vuoden 2020 alusta Masterplan suunnitelman laatimisen lentokentälle yhteistyössä Päijät-Hämeen lentokenttäsäätiön ja muiden merkittävien sidosryhmien kanssa. Masterplan linjaa kentän tulevaisuuden kehittämistoimenpiteet ja investointitarpeet tuleville vuosille vastaamaan lisääntyvän toiminnan vaatimuksiin.

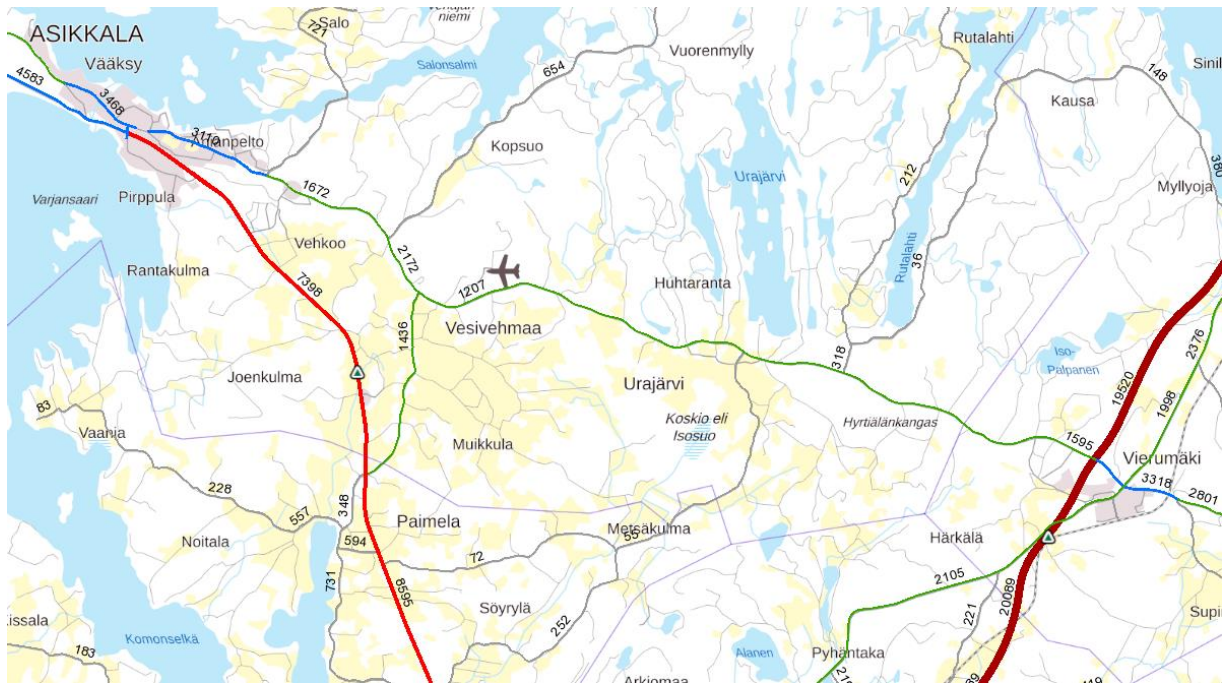
Tämän liikenneselvityksen tavoitteena on arvioida alueen kehittämisen liikenteelliset edellytykset. Selvityksen on tilannut Asikkalan kunta osana alueen laajempia selvityksiä. Kunnan yhteyshenkilö tässä työssä on ollut kaavoituspäällikkö Heikki Manninen. Kunnan puolelta työryhmään on kuulunut lisäksi kaavasuunnittelija Tuula Vuorinen. Lahden kaupunginmuseon puolelta työtä ovat ohjanneet tutkijat Päivi Siikaniemi sekä Esko Tikkala. Liikenneselvityksen ovat laatineet konsulttina DI Jukka Räsänen ja ins.AMK Matias Pikkarainen Ramboll Finland Oy:stä. Selvitykseen liittyi maastokäynti 20.4.2020, jonka yhteydessä haastateltiin lentopaikan päällikkö Jukka Salokannel.

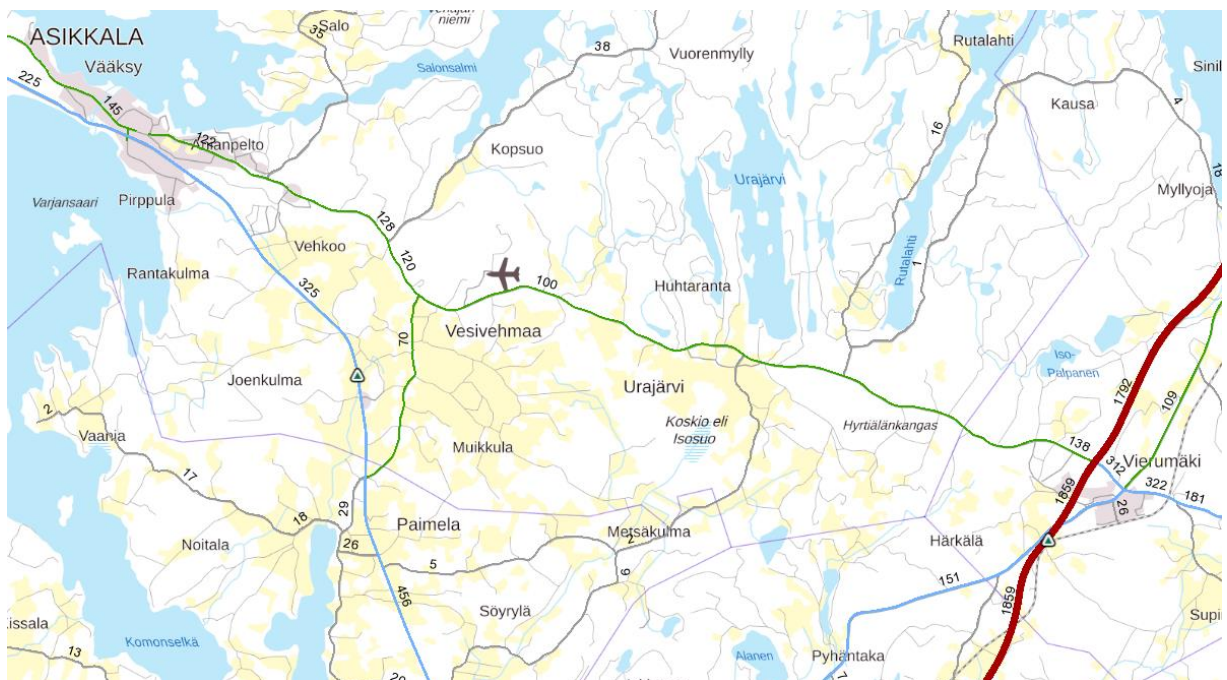
Kuva 1. Alueelle on tulossa uutta yritystoimintaa.

2. NYKYTILANNE

Maantien 313 keskimääräinen vuorokausiliikennemäärä (KVL) oli vuonna 2019 noin 1200 autoa (kuva 2), ja näistä noin 100 oli kuorma- ja linja-autoja (kuva 3). Matkailuliikennettä lukuun ottamatta aluetta palvelee vain päivittäin (arkisin koulupäivinä) kulkeva linja 46B. Tie on siis normaaliliikenteen aikaan varsin hiljainen. Liikennemäärän vaihtelut ovat kuitenkin suuria, sillä erityistapahtumien tuottama asiakas- ja vierailuliikenne voi kaksinkertaistaa Urajärventien liikennemäärän, esimerkkinä FHRA:n järjestämät autoilutapahtumat.

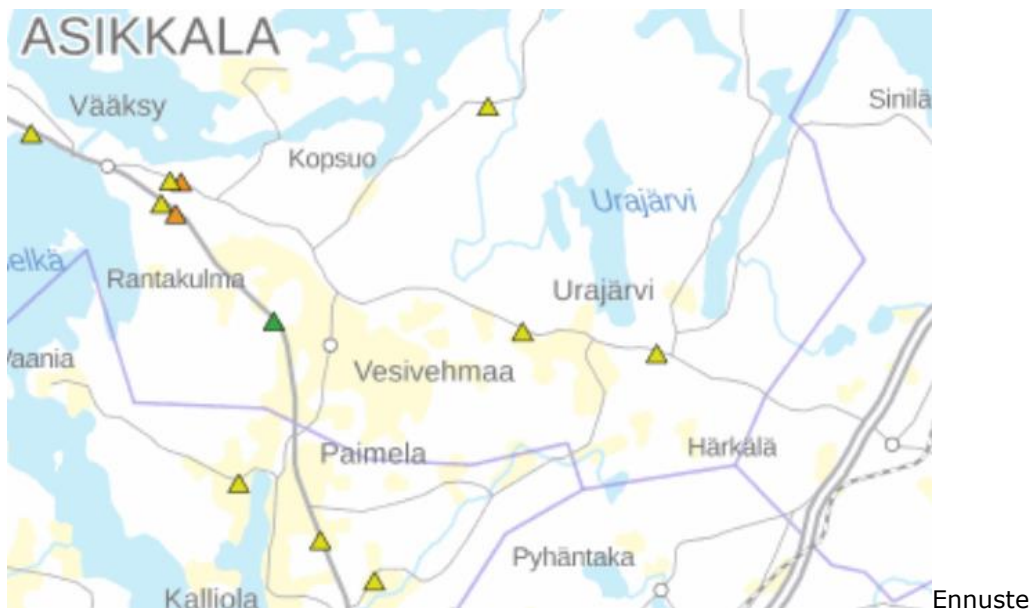

Kuva 2. Keskimääräinen vuorokausiliikenne maantiellä 313 Vesivehmaan lentokentän kohdalla oli noin 1200 autoa vuonna 2019. (Väylävirasto 2020)

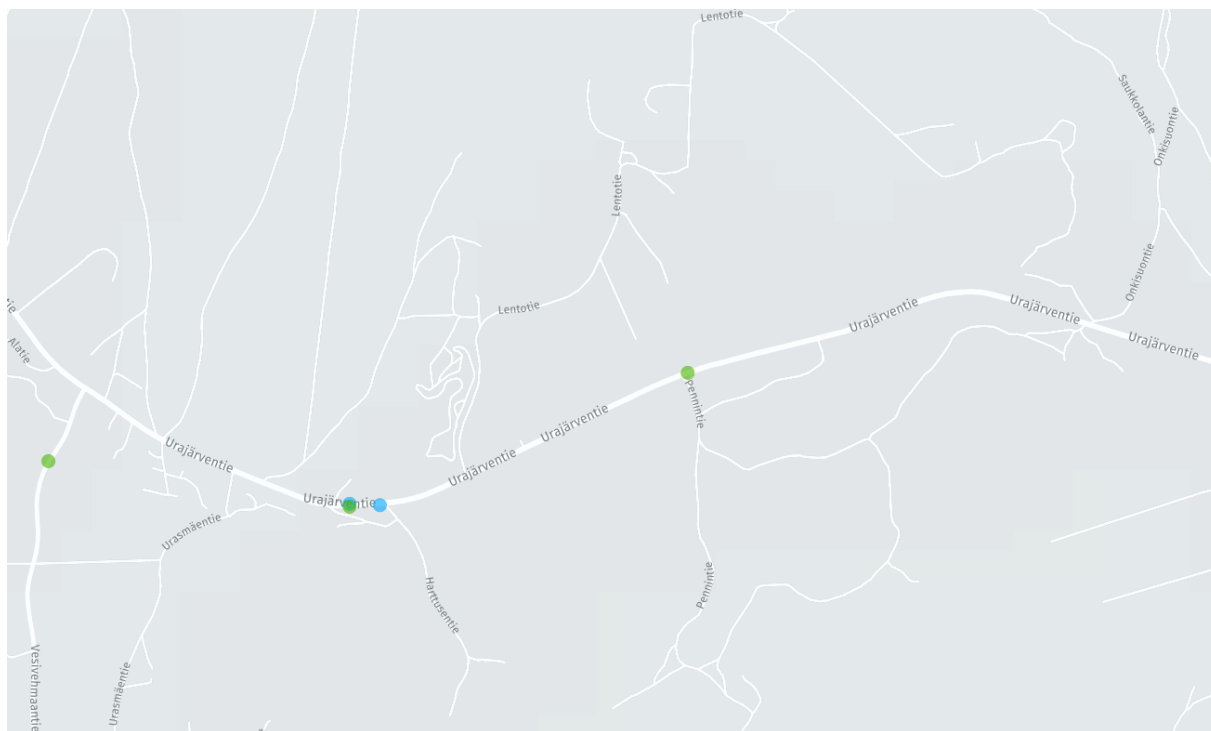

Kuva 3. Raskaan liikenteen keskimääräinen vuorokausiliikenne maantiellä 313 Vesivehmaan lentokentän kohdalla oli noin 100 autoa vuonna 2019. (Väylävirasto 2020)

Liikenneonnettomuushistorian perusteella Urajärventie ei ole erityisen vaarallinen (kuvat 4 ja 5), eikä lentokentälle johtavan Lentotien liittymän kohdallakaan ole tapahtunut onnettomuuksia vuosina 2015 – 2019. Vaikka liittymässä on melko rajoitetut näkemät (kuva 6), niin suhteellisen pienet liikennemäärät ja 60 km/h nopeusrajoitus helpottavat tilannetta. Vara- ja pelastustienä toimivan Onkisuontien liittymän kohdalla päätien nopeusrajoitus on 80 km/h, ja liittyminen sille on hieman haastavampaa.

Kuva 4. Esimerkiksi vuonna 2018 koko maantiellä 313 tapahtui vain 4 onnettomuutta, joista yksi Vääkсын keskustassa johti loukkaantumiseen. (Tilastokeskus 2020)

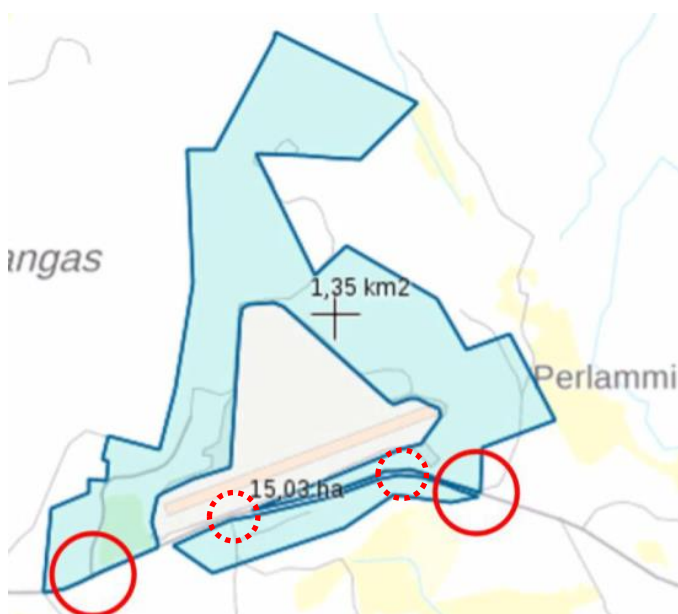
Kuva 5. Vuosina 2015 - 2019 maantiellä 313 lentokentän välittömässä läheisyydessä tapahtui yhteensä 4 onnettomuutta, joista kaksi johti henkilövahinkoihin. (Pelastusopisto 2020)

Kuva 6. Näkemä Lentotieltä Vääksyn suuntaan.

Alueella järjestettävät tapahtumat ovat liikenteen kannalta erilaisia. Lentoliikenteeseen ja laskuvarjohyppyihin liittyvät tapahtumat tarvitsevat kiitotiet käyttöönsä, jolloin asiakaspysäköinti sijoitetaan muille alueille. Sen sijaan esimerkiksi autoilutapahtumat käyttävät kiitotietä, jolloin lentoliikenne ja muut ilmailuun liittyvä toiminta pysäytetään, ja alueella on käytettävissä runsaasti pysäköintitilaa. Motocross-rata kiertää aluetta erityisesti sen kaakkoiskulmalla.

Alueen liittyminen maantiehen tapahtuu Lentotien kautta. Tarkastelualueen itäpäässä on Onkisuontie, joka mahdollistaa vaihtoehdoisen reitin mm. huolto- ja pelastusliikenteelle. Näiden välillä on kaksi vähäisempää liittymismahdollisuutta, lännempänä väliaikainen ajomahdollisuus pääkiitotien ja maantien väliselle hiekkakentälle sekä idempänä puomilla suljettu huoltoyhteys lähellä Onkisuontien liittymää. (kuva 7)

Kuva 7. Liittymät vasemmalta oikealle Lentotie, väliaikaisen pysäköintiliittymän paikka, suljettu huoltotie ja Onkisuontie.

3. LIIKENTEEN KEHITYS

Väyläviraston valtakunnallisen liikenne-ennusteen (Liikennevirasto 57/2018) mukaan henkilö- ja pakettiautoliikenne kasvaisi Päijät-Hämeen seututeillä noin 20 % vuoteen 2050 mennessä ja raskaan liikenteen määrä noin 14 %, jolloin kokonaisliikennemäärä kasvaisi tasolle 1440 autoa vuorokaudessa. Kaiken kaikkiaan Urajärventien normaalitilanteen liikennemäärät pysyvät maltillisina.

Lentokenttään tukeutuva yritystoiminta on kasvussa, ja uutta toimitilaa rakennetaan parhaillaan kentän itäreunalle. Nykytilanteessa kaikki liikenne alueelle kulkee Lentotien kautta, mutta toiminnan edelleen vilkastuessa tulee tarpeelliseksi avata uusi yhteys nykyisen Onkisuontien suunnalle.

Maantien 313 varren jalankulu- ja pyöräilyväylää on suunniteltu jatkettavaksi Vääksyn suunnasta. Riippumatta siitä ulottuuko väylä joskus lentokentän kohdalle asti, on jossain vaiheessa syytä erottaa lentokenttä maantien suunnasta aidalla, että luvaton ja vaarallinen kulku kiitotielle ja sen poikki saadaan pidettyä kurissa.

Erialaisten tapahtumien aikaan tilanne muuttuu merkittävästi. Lentonäytösten yhteydessä alueelle tulee paljon kävijöitä, ja käytännössä valtaosa saapuu omilla autoillaan. Pysäköinti jakautuu eri paikkoihin, ja vieraat tutustuvat myös alueen muuhun tarjontaan (ilmailumuseo, kahvilapalvelut, ym.). Rallicross- ja motocross-tapahtumien katsojamäärät ovat toistaiseksi pysyneet melko vähäisinä, mutta järjestäjät pyrkivät kasvattamaan kävijämääriä. Erityisen suuria tapahtumia liikenteellisesti ovat FHRA:n järjestämät kiihdytyspäivät keväällä ja alkusyksystä, jolloin kävijöitä on noin 2000. Tällöin voidaan ottaa maantien ja kiitotien välinen hiekkakenttä väliaikaiseen pysäköinti- ja oleskelukäyttöön, ja avata alueelle johtava ajoyhteys maantieltä 313 tapahtuman ajaksi.

Todellisia suurtilaisuuksia voivat olla konsertit sekä Jukolan viestin tyyppiset urheilutapahtumat. Esimerkiksi vuonna 2019 Jukolan viestin arvioitiin lisänneen autoliikennettä 7000 autolla, joka jakautui muutamalle tunnille kisojen alla, ja vastaavasti seuraavana päivänä lähtevän liikenteen pyrkiessä pois alueelta. Tällaisten järjestely- ja purkutöineen useita päiviä kestävien tapahtumien vuotuinen lukumäärä pysyy kuitenkin rajallisena.

4. SUOSITUKSET

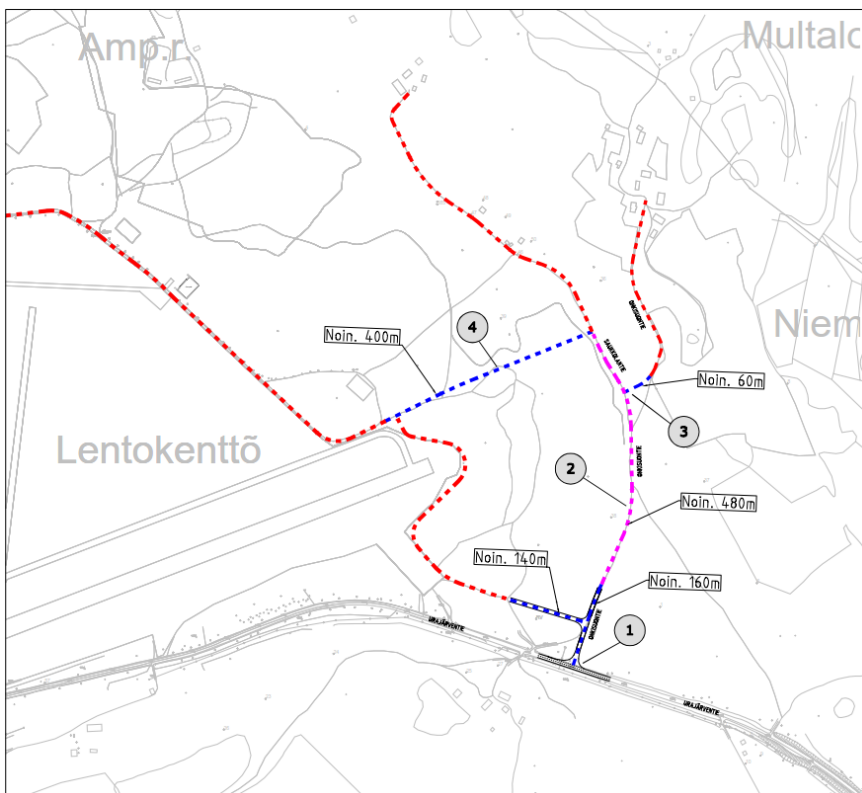
Normaalitilanteessa ja tavanomaisten tapahtumien yhteydessä nykyiset tie- ja liittymäjärjestelyt riittävät sujuvaan ja turvalliseen liikkumiseen myös vielä vuoden 2050 ennustetilanteessa. Maantien 313 oma liikenne on kuitenkin varsin hiljaista.

Suurten tapahtumien yhteydessä tulee huolehtia siitä, että valtaien 24 liittymissä Vääksyssä ja Paimelan kohdalla opastus on kunnossa, samoin varmistaa tarvittaessa liikenteen ohjaus myös mt 313 ja mt 3131 liittymään. Anianharjun liittymä kestää poikkeustilanteen keskimääräistä suurempaa liikennettä, mutta Vehkoontien, Joenkulmatien ja Vesivehmaantien liittymissä voi esiintyä ruuhkautumista. Valtatien 4 suunnassa moottoritien eritasoliittymä kestää paremmin lisäliikenteen.

Maantien 313 geometria on paikoitellen haastava liittymänäkemiä ajatellen. Jos alueelle avataan tilaisuuksien yhteydessä muita ajoyhteyksiä kuin nykyinen Lentotie (esimerkiksi Onkisuontien kautta), on suurempien tapahtumien yhteydessä syytä asettaa maantielle 60 km/h nopeusrajoitus koko lentokentän matkalle.

Kun lentokenttään tukeutuva yritystoiminta alueen itäosassa lisääntyy ja jos lentokenttää ympäröiviä alueita halutaan esimerkiksi osoittaa pysyvästi uusille virkistys- tai liikuntatoiminnoille, voi tulla tarpeelliseksi osoittaa niitä palvelemaan erillinen ajoyhteys lentokentän itäpuolelle. Tähän selkein ratkaisu on parantaa nykyistä Onkisuontien liittymää vastaamaan lisääntyvän liikenteen tarpeita. Kuvassa 8 on esitetty, miten liittymän siirto noin 100 m nykyisestä kohdasta itään mahdollistaa paremman liittymäkulman ja näkemät sekä porrastaa liittymisen sopivasti Urajärventien eteläpuoliseen tonttiliittymään nähden. Samalla on mahdollista parantaa Onkisuontietä ja rakentaa siltä yhteys nykyiselle kenttäalueen kiertävälle ajoyhteydelle, jolloin yritysalueen kuljetukset saadaan omalle reitilleen ja pois Lentotieltä. Uusi liittymä on syytä mitoittaa moduli- ja puoliperävaunuyhdistelmille, mutta päätien vähäisen liikennemäärän vuoksi avoin liittymä ilman saareketta riittää. Periaateratkaisuista on laadittu toteuttavuuden varmistamiseksi aluevaraussuunnitelmatasoiset piirustukset. Uutta tai parannettavaa yksityistietä tulee noin 1,2 km. Kuorma-autoliikennettä ajatellen suositellaan noin 7 m levyistä ajorataa.

Kaiken kaikkiaan tulee pitää huolta siitä, että alueelle on käytössä toinen vara- ja pelastusyhteys kaikissa tilanteissa, eli Onkisuontien tulee olla liikennöitävissä kaikissa tilanteissa.

Kuva 8. Periaatekuva liittymä- ja ajoyhteysjärjestelyjen kehittämisestä kenttäalueen itäpuolella (1 = Onkisuontien uusi liittymä, 2 = Onkisuontien-Sakkolantien parannettava osuus, 3 = yksityistieiden uusi liittymä, 4 = uusi yhdystie nykyiselle ajotielle).

Merkittävästi liikennettä ja pysäköintikysyntää synnyttävien tapahtumien yhteydessä muut alueet kuin pääkiitotie turva-alueineen voidaan ottaa tapahtuma- ja pysäköintikäyttöön. Pysäköintiä voi sallia rajallisesti myös pääkiitoradan 07/25 ja maantien väliselle kaistaleelle, mutta kävely-yhteys täytyy kyetä kierrättämään muualta kuin kiitoradan poikki. Tälle alueelle on avattavissa väliaikainen liittymä Pennintietä vastapäätä (kuva 9).

Kuva 9. Kiitotien ja maantien väliselle varapysäköintialueelle johtavan väliaikaisen liittymän paikka maantiellä 313, vastapäätä Pennintien liittymää.

1 – 2 päivän katko "normaalissa toiminnassa" muutaman kerran vuodessa voi olla mahdollinen, mutta isot konsertit ym. eivät ole kentän ja sen toimijoiden kannalta kovin toivottuja. Tällaisten suurten tapahtumien tulee hakea pysäköinti- ja toiminta-alueita kentän vierestä ja ehkä sen koillisosaa (suljettu kiitotie 12/30) osittain hyödyntäen.

Todella suurten tapahtumien, kuten Jukolan viestin tyyppiset, yhteydessä ei kaikkea pysäköintiä ole järkevää sijoittaa lentokentän alueelle, vaan hakea väliaikaisia pysäköintikenttiä 1 – 2 km etäisyydeltä sekä tarvittaessa järjestää jatkuva bussikuljetus tapahtumakeskuksen ja pysäköintikenttien välille.